

19.03.2022- 200 ROCZNICA ŚMIERCI JÓZEFA WYBICKIEGO

(1747–1822)

Krótką notatka o JÓZEFIE WYBICKIM

Józef Rufin Wybicki herbu Rogala urodził się 29 września 1747 roku w Będominie, w rodzinie średniozamożnej szlachty kaszubskiej. Ojciec Józefa, Piotr Wybicki, właściciel Będomina, Będominka oraz części Lubania i Mściszewic był sądownym ziemskim mirachowskim. Matka Konstancja z Lniskich, córka sędziego ziemskiego mirachowskiego Jana Lniskiego herbu Ostoja. Józef miał liczne rodzeństwo, jego starszy brat został księdzem, cztery z siedmiu sióstr wstąpiły do zakonu. Pierwsze nauki pobierał u swojego stryja Franciszka, który był proboszczem w pobliskich Skarszewach.

W wieku 8 lat rozpoczął naukę w Kolegium Jezuickim w Starych Szkotach pod Gdańskiem. W wieku 20 lat zostaje posłem ziemi pomorskiej. W 1768 roku wygłosił protest przeciwko wtrącaniu się Rosji w wewnętrzne sprawy Polski, następnie związał się z Konfederacją Barską i jako emisariusz konfederacji przebywał na dworze wiedeńskim i berlińskim. W 1771 roku wyjechał do Holandii, gdzie na Uniwersytecie w Leydzie studiował prawo i ekonomię. Powrócił do kraju po I rozbiórce Polski, kiedy to Będomin znalazł się pod zaborem pruskim. W wieku 26 lat ożenił się z Kunegundą Drwęską, małżeństwo trwało 2,5 roku, jego żona zmarła spodziewając się dziecka. Po jej śmierci Wybicki wydzierżawił Będomin i osiadł w Poznaniu, gdzie zajmował się pracą pisarską. W 1781 roku ze swoją drugą żoną Esterą Wierusz-Kowalską kupił majątek Manieczki, dwa lata później sprzedał Będomin.

Brał udział w Powstaniu Kościuszkowskim, po jego upadku wyjechał do Paryża, gdzie starał się o utworzenie wojska polskiego u boku Francji. W lipcu 1797 roku w Reggio Emilia we Włoszech napisał Pieśń Legionów Polskich we Włoszech, która od 1926 roku jest polskim hymnem narodowym. W okresie Księstwa Warszawskiego Józef Wybicki był senatorem-wojewodą, w czasie Królestwa Kongresowego pełnił funkcję prezesa Sądu Najwyższego. Zmarł w Manieczkach 10 marca 1822 roku. Pochowany został w Brodnicy, a w sto lat później przeniesiono jego prochy na Skalkę do Poznania.

Józef Wybicki znany przede wszystkim jako autor "Mazurka Dąbrowskiego" był jednym z najwybitniejszych przedstawicieli Oświecenia

- wybitny humanista, prawnik, pedagog, geograf, poseł, senator, szambelan królewski, działacz społeczny i polityczny, poeta, pisarz dramatyczny, a nawet autor oper.

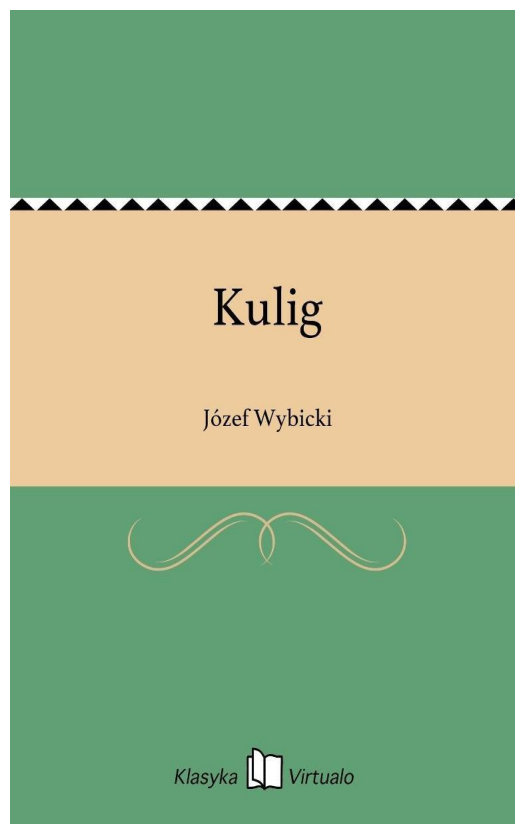
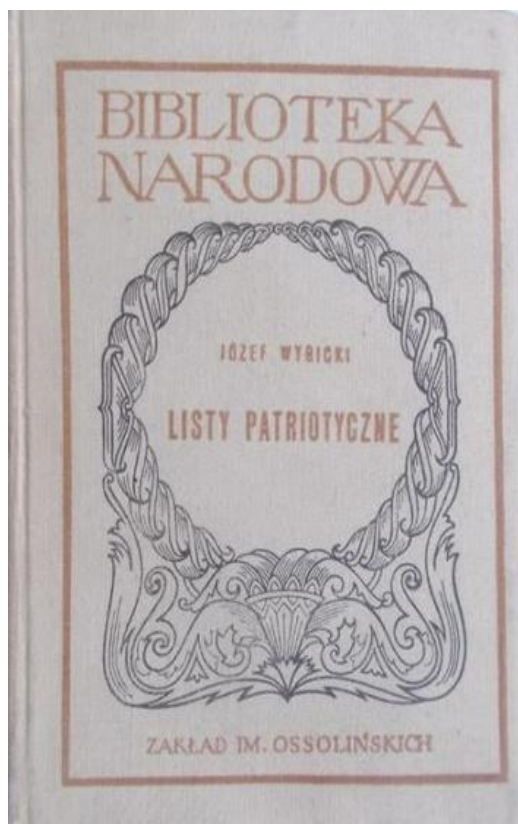
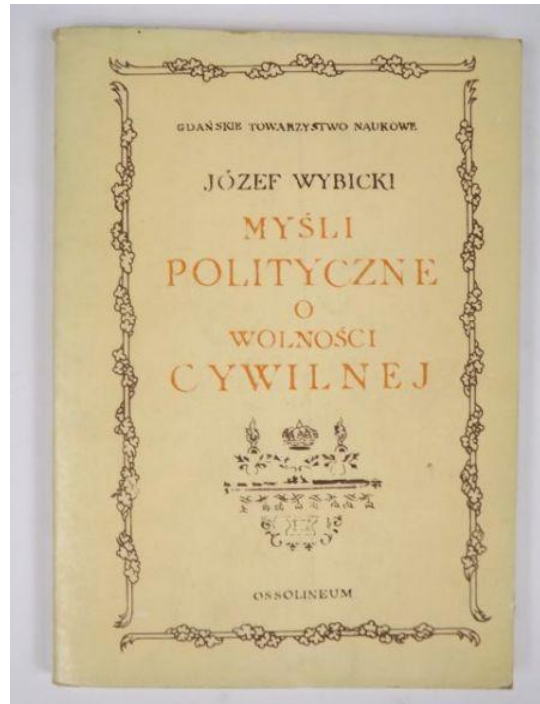
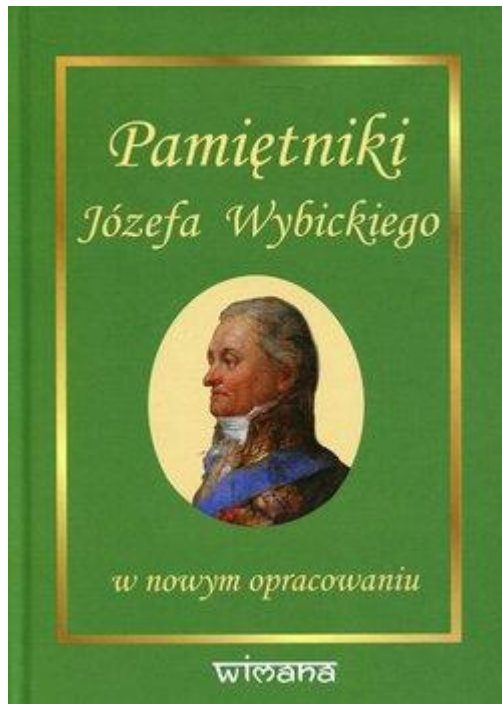
W swoich pamiętnikach Wybicki opisywał nie tylko swoje życie prywatne ale również sytuację polityczną Europy, pisał je z myślą o swoich synach, przekazywał w nich to co uważał za najważniejsze, wyłania się z nich obraz człowieka, który całe swoje życie kierował się dewizą: Aby z korzyścią dla ojczyzny. Wspomnienia zaczął pisać na początku XIX wieku podczas pobytu we Wrocławiu i Dreźnie, gdzie zajmował się edukacją swoich synów. Pierwsza część autobiografii obejmowała okres życia autora do 1780 roku. W kolejnej opisał Insurekcję Kościuszkowską i początki emigracji. W trzeciej części przedstawił edukację synów i działalność w epoce napoleońskiej. W pamiętnikach brak niestety informacji na temat działalności w Legionach Polskich we Włoszech i powstania Pieśni Legionów Polskich we Włoszech.

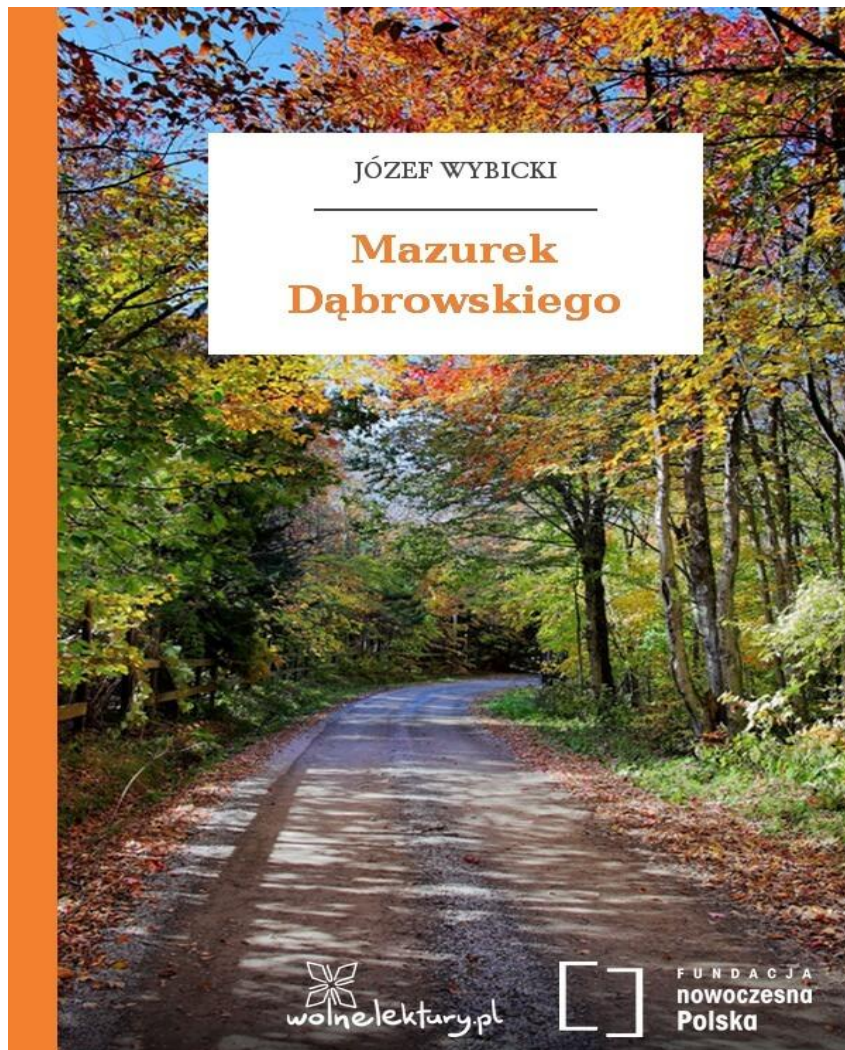
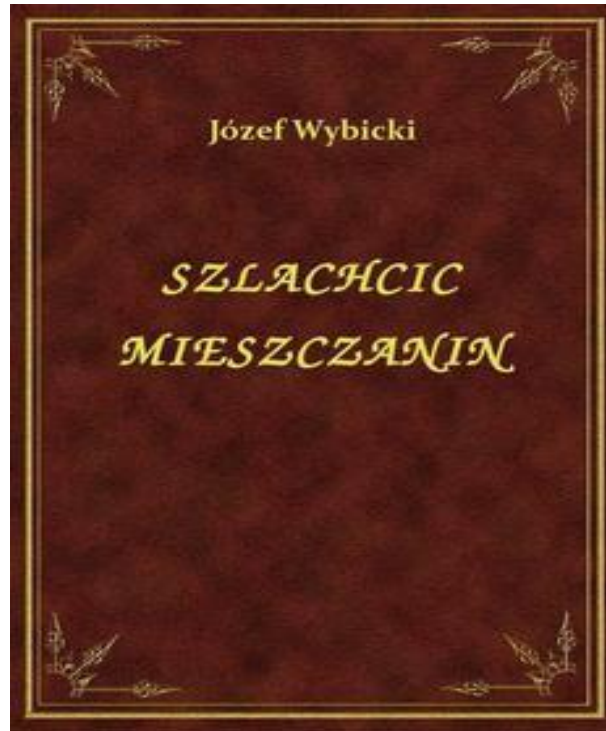
Przez większość swojego życia Józef Wybicki zajmował się publicystyką, poruszał tematy polityczne, społeczne i moralne. Dla bratanka króla Stanisława Poniatowskiego ułożył projekt oczynszowania chłopów w jego dobrach. Opublikował Myśli polityczne o wolności cywilnej wymierzone przeciw fałszywemu pojęciu wolności w szlacheckiej Rzeczypospolitej. Brał udział w pracach Komisji Edukacji Narodowej oraz współpracował z Andrzejem Zamoyskim przy opracowywaniu nowego kodeksu praw, co zaowocowało wydaniem Listów patriotycznych do eks kanclerza Andrzeja Zamoyskiego prawa układającego pisane, będące traktatem o stanie państwa. Jego poglądy dotyczące chłopów i mieszczan były tak postępowe, że zablokowały jego wybory do sejmu.

Wybicki był twórcą wszechstronnym. W jego dorobku znajdują się wiersze, libretta do oper oraz sztuki sceniczne. Zajmował się również reżyserią, pisał scenariusze oraz występował jako aktor. Największy sukces odniosła jego komedia obyczajowa o charakterze moralizatorsko-dydaktycznym Kulig, która jest wystawiana również współcześnie. Z 1791 r. pochodzą tragedia Zygmunt August oraz komedia polityczna o przewrotnym tytule Szlachcic mieszczaninem.

Źródło: <http://www.jozefwybicki.pl/pl/muzeum-hymnu-narodowego/jozef-wybicki/>

ZNANE UTWORY

JÓZEF WYBICKI

MAZUREK DĄBROWSKIEGO (HYMN POLSKI)

Jeszcze Polska nie zginęła,
Kiedy my żyjemy.
Co nam obca przemoc wzięła,
Szablą odbierzemy.

Marsz, marsz Dąbrowski,
Z ziemi włoskiej do Polski.
Za twoim przewodem
Złączym się z narodem.

Przejdziem Wisłę, przejdziem Wartę,
Będziem Polakami.
Dał nam przykład Bonaparte,
Jak zwyciężać mamy.

Marsz, marsz Dąbrowski ...

Jak Czarniecki do Poznania
Po szwedzkim zaborze,
Dla ojczyzny ratowania
Wrócim się przez morze.

Marsz, marsz Dąbrowski ...

Już tam ojciec do swej Basi
Mówi zapłakany –
Słuchaj jeno, pono nasi
Biją w tarabany.

Marsz, marsz Dąbrowski ...

” WielkieSlova.pl

**"Jeszcze Polska nie zginęła,
Kiedy my żyjemy."**

Józef Wybicki

*Jeszcze Polska nie umarła, kiedy
my żyjemy. Co nam obca moc
wydarła, Szablą odbierzemy.
Marsz, marsz, Dąbrowski, Do
Polski z ziemi włoskiej. Za
twoim przewodem Złączem się z
narodem.*

Józef Wybicki